

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα δεδομένα (3 κωδικοποιημένα κείμενα μιας σελίδας) περιλάμβαναν απαντήσεις στο ερώτημα: τι πρέπει να κάνω (εγώ και οι σημαντικοί «άλλοι») για να έχουμε ως αποτέλεσμα την Ανάσχεση της Κλιματικής Αλλαγής (ΑΚΑ).

Επομένως οι απαντήσεις θεωρούνται ότι περιγράφουν στοχούμενες πράξεις, που αναπαρίστανται με πολιτισμικά σχήματα (δεδομένου ότι οι απαντήσεις δεν προέρχονται από ειδικούς σε θέματα Περιβάλλοντος) που εκφέρονται από ένα συλλογικό υποκείμενο (οι απαντήσεις συμφωνήθηκαν από ομάδες των 5). Έχουμε δηλαδή στη διάθεσή μας ένα σύνολο από λιγότερο ή περισσότερο εφικτές (κάνω ή πρέπει να κάνω) πολιτισμικές πράξεις.

1^ο επίπεδο ανάλυσης

Αφορά την κωδικοποίηση των προτεινόμενων πράξεων με έναν ενιαίο τρόπο, ώστε να είναι δυνατή η κατηγοριοποίησή τους. Εδώ χρειάζεται ένα μοντέλο που περιγράφει το «τι είναι πράξη/ δράση» (δες Πραξεολογία/ Praxéologie: θεωρία της ανθρώπινης δράσης, βασισμένη στην υπόθεση ότι οι άνθρωποι εμπλέκονται σε σκόπιμες συμπεριφορές, σε αντίθεση με τις αντανακλαστικές ή άλλες ακούσιες συμπεριφορές).

Το καταλληλότερο κατά την άποψή μας μοντέλο είναι το «Μαγκανοπήγαδο της πράξης» όπως το περιγράφει ο Α. Pickering. Σύμφωνα με αυτό η πράξη/δράση περιλαμβάνει έναν τουλάχιστον **στόχο**. Περιορίζεται άμεσα από την εκτίμηση της **αντίστασης** ή των αντιστάσεων που το υποκείμενο της πράξης εκτιμά ότι αντιμετωπίζει η πραγμάτωση του στόχου και καταλήγει σε μια **συμμόρφωση** που παρακάμπτει την αντίσταση και προσεγγίζει, αλλά ποτέ σχεδόν δεν επιτυγχάνει ακριβώς, τον στόχο.

Περιγραφικά, ένα τρίγωνο στόχου, αντίστασης και συμμόρφωσης αποτελεί μια επαρκή περιγραφή μιας πράξης. Σε πραγματικές συνθήκες όμως η παρατήρηση δείχνει ότι το τρίγωνο αυτό επαναλαμβάνεται, για μια δράση, πολλές φορές. Η εκτίμηση μιας πρώτης αντίστασης, οδηγεί σε μια συμμόρφωση που μπορεί να παραλλάσει και τον στόχο και αναδεικνύει μια διαφορετική αντίσταση, που οδηγεί σε μια νέα συμμόρφωση κ.ο.κ. Η πράξη/ δράση σταματά όταν δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες μεταβολές στόχων, αντιστάσεων και συμμορφώσεων, δεν υπάρχει άλλος χρόνος κ.λπ. Τότε λέμε ότι το μαγκανοπήγαδο της πράξης «έστυψε» όσο μπορούσε... και σταμάτησε, αφού πρώτα είχε «ανασύρει» και δοκιμάσει ένα πλήθος αντιστάσεων και συμμορφώσεων σχετικών με έναν στόχο.

Η περίπτωση μας αφορά **περιγραφές** πράξεων και επομένως μπορούμε να ανασύρουμε κατηγορίες αντιστάσεων και συμμορφώσεων (όχι στροφές μαγκανοπήγαδου) για έναν συγκεκριμένο στόχο (ΑΚΑ), που αυτόνοhta σημαίνει και στόχο μείωσης αερίων θερμοκηπίου.

Συνοπτικά αποτελέσματα

(δεν εμφανίζονται ουσιαστικές διαφορές στα τρία κείμενα)

Πρακτική I

Στόχος: ΑΚΑ

Αντίσταση: δεν γνωρίζω/γνωρίζουμε αρκετά πράγματα για το σχήμα της Κλιματικής Αλλαγής (ΚΑ)

Συμμόρφωση: ενημερώνομαι, αντιλαμβάνομαι, αποδέχομαι, προβληματίζομαι, ερευνώ, οργανώνω/ συμμετέχω σε εκπαιδευτικά προγράμματα,...: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ (για την κλιματική αλλαγή) ΜΕΣΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (τυπικής, άτυπης, μη τυπικής).

Πρακτική II

Στόχος: ΑΚΑ

Αντίσταση: δυσμενείς για την ΚΑ καταναλωτικές συνήθειες

Συμμόρφωση: επιλογή ΜΜΜ, επιλογή μορφών ενέργειας, ανακύκλωση, περιορισμός κατανάλωσης, μπουϊκοτάζ, οικονομία και συντήρηση φυσικών πόρων... ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ (που αφορούν πόρους και υπηρεσίες)

Πρακτική III

Στόχος: ΑΚΑ

Αντίσταση: αντίρροπες συμπεριφορές που υποκινούνται από υπαρκτούς οικονομικούς λόγους ή από αδιαφορία

Συμμόρφωση: θεσμική δημιουργία ΚΑΝΟΝΩΝ (φιλοπεριβαλλοντική νομοθεσία, νομοθεσία χωροταξίας, νομοθεσία προστασίας...) και αντισταθμιστικών ΚΙΝΗΤΡΩΝ (οικονομική ενίσχυση, επιδόματα, πρόστιμα, δημόσιες παροχές...)

Πρακτική IV

Στόχος: ΑΚΑ

Αντίσταση: αντίρροπες συμπεριφορές που υποκινούνται από υπαρκτούς οικονομικούς λόγους ή από αδιαφορία

Συμμόρφωση: ανάδειξη ΑΞΙΩΝ (αλλαγή νοοτροπίας, συνεργασία, ομαδικός τρόπος ζωής...)

2^ο επίπεδο ανάλυσης

Σύμφωνα με το μοντέλο οι παράγοντες που διαμορφώνουν τις εκτιμήσεις των αντιστάσεων και τις συμμορφώσεις μπορεί να είναι τριών κατηγοριών: υλικοί, κανονιστικοί και ανθρωπίνοι-συναισθηματικοί

Στις παραπάνω 4 κατηγορίες πρακτικών διακρίνουμε τις ακόλουθες κατηγορίες παραγόντων:

Πρακτική I υλικοί (μοντέλα αναπαράστασης της δυναμικής της κλιματικής αλλαγής)

Πρακτική II υλικοί (πόροι)

Πρακτική III κανονιστικοί (νόμοι)

Πρακτική IV ανθρωπίνοι-συναισθηματικοί

Επειδή το οικοσύστημα και οι δυναμική της κλιματικής αλλαγής αφορούν υλικές οντότητες, εστιάζουμε στις πρακτικές I και II, όπου διαπιστώνουμε ότι η πολιτισμική πράξη προωθεί πολιτισμική γνώση δύο κατηγοριών. Η πρώτη αφορά την

αναπαράσταση της ΚΑ και οι δεύτερη παρεμβάσεις σε επίπεδο διαχείρισης των υλικών πόρων με όρους κατανάλωσης.

Μια παρέμβαση που εντοπίστηκε σε υλικό παράγοντα (δενδροφύτευση), που δεν έχει καταναλωτική λογική, είναι μάλλον άστοχη. Τα δάση επηρεάζουν το τοπικό κλίμα (μικροκλίμα) και εμποδίζουν τη διάβρωση του εδάφους. Η ρύθμιση των αερίων θερμοκηπίου που προκαλούν τα φυτά προκαλείται κατά κύριο λόγο από τα φύκια των θαλασσών (που δεν μπορούμε ούτε να τα φυτέψουμε, ούτε να τα κάψουμε αλλά η ισορροπία τους μπορεί να διαταραχθεί από την άνοδο της θερμοκρασίας των νερών...).